

РЕШЕНИЕ № 295

София, 02 декември 2010 година

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, ПЪРВО наказателно отделение в съдебно заседание на втори юни две хиляди и десета година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ПЛАМЕН ТОМОВ

ЧЛЕНОВЕ: ЕВЕЛИНА СТОЯНОВА

БЛАГА ИВАНОВА

при секретаря РУМЯНА ВИДЕНОВА

в присъствието на прокурор АНТОНИ ЛАКОВ

изслуша докладваното от съдията /председател/ ПЛАМЕН ТОМОВ

наказателно дело № 247/2010 г

ВКС е трета инстанция по делото пред него по протест от съответния прокурор срещу потвърждаването в Софийския апелативен съд на оправдателната присъда, която Врачанският окръжен съд издал, спрямо подсъдимия В.П.

Първоинстанционната присъда – 15 от 24 юни 2009 г. по нохд № 625/08 г., е по обвинението срещу П. в извършването на две престъпления: по чл. 115 НК – за убийството на А.И.Б., застрелян с пистолет през м. март 2003 г. в околност до гр.Враца; по чл. 339, ал.1 НК - за незаконното държане на пистолета (газов, преработен за стрелба с бойни патрони калибър 7,65, отнет от съда на основание чл. 53, ал. 2, б."а" НК) в периода март – май 2003 г.

Второинстанционното (въззивно) решение – 371 от 11 март 2010 г., по внохд № 580/09 г., е постановено също след подаден протест от съответния прокурор.

В подадения сега (касационен) протест има позоваване и аргументация, отнесени от подателя му към основанието за отмяна по чл. 348, ал.1, т.2 НПК – съществено нарушение на процесуалните правила в разновидността му с отражение върху процесуалните права на обвинението (по ал.3, т.1 от разпоредбата); поискано е ново разглеждане на делото в апелативния съд.

Протестът е поддържан в съдебното заседание на касационния съд, а другата страна е за неговото отхвърляне като неоснователен.

ВКС намери протеста за основателен поради следното:

I. За разрешаването на делото са положени значителни усилия, които личат от обема на съдебните актове и от съдържания се в тях стремеж да бъдат изяснени спорните въпроси. Въпреки това обаче обективната страна на вътрешното убеждение за изхода на делото страда от сериозни недостатъци: (1) те са най-добре различими, когато са резултат от несъобразяване с изрични изисквания на процесуалния закон; (2) по-съществено все пак е несъобразяването с правила за доказването, създадени за неговото улесняване от теорията и съдебната практика.

(1) Независимо от сериозните резерви на ВКС към значимостта на противоречията в показанията на свидетелката К.В. (вж. и по-нататък в следващата точка), част от тия противоречия са обсъждани в нарушение и на чл.281 НПК: без да бъде констатирано по този ред е взето предвид казаното от свидетелката при разпитите ѝ на 5 януари 2007 г. и 5 юни 2009 г. по отношение на пребиваването на пострадалия Б. в жилището на Б.И. (вж. на л.55/56 от делото в САС, мотивите към неговото решение); същото нарушение е засегнало и обсъждането на противоречието къде средството за убийството-пистолетът, е попаднало най-напред в св.И.К., а чрез него – в последния му държател: във Варна – при гостуването у свидетеля на В.и подсъдимия, или във Враца – при идването у тях на И.К. (вж. пак там, л. 63/64, макар че на това място вече е поправена допуснатата по-рано на л.50 грешка, че при пътуването на свидетеля до Враца, той е бил придружен от сина си).

По отношение на пистолета-средство на престъплението, е допуснато освен това извращаване на експертните изводи, които са направили вещите лица З., В. и П. в т.5 от заключението им на л. 207, т.ІІ от досъд.д.; те са категорични, че намереният в трупа на Бонов проектил е бил изстрелян от пистолета, който са изследвали. Съдилищата в предходните инстанции са отrekli произволно тази категоричност, свеждайки я до 20% (срв. л.10 от мотивите на САС, л.54 от делото), като са изопачили описанието на извършеното от вещите лица изследване: на с.5, л.206 от цитирания вече т.ІІ е посочено, че сравнителното микроскопско изследване е било извършено само върху един от експерименталното изстреляните патрони, докато в мотивите към съдебните актове е прието, че сравнението е върху петте изстреляни патрона, а съвпадението – само с един от тях. Очевидно е било, че подобни доказателствени изводи нямат нищо общо с обективността, която изисква чл.14, ал.1 НПК, но те за съжаление не са единствените. Не е съществувало никакво основание САС да приеме, че преди да бъде хвърлен в кладенеца, където е намерен, трупът на Б. е бил обезглавен (пак там, л.54, извод № 7; дори ВОС не е стигнал до този извод – вж. неговите мотиви, л.86, и в крайна сметка по-нататък – на л.70 извод № 2, САС, изпадайки в противоречие със себе си, се е съгласил с ВОС). Аналогично е положението с изцяло безпочвеното твърдение за съществуването на техническа възможност цевта на инкриминирания пистолет да е била преди това монтирана на друг пистолет (вж. отново мотивите на САС, л.54). Засегната е обективността и на приетото, че към инкриминирания момент на убийството подсъдимият не е притежавал бялото „Жигули“, в което се твърди, че е било извършено убийството – приетото почива и върху показанията на А.А., чиято достоверност е свързана и с неказани от него думи – че е бил в Гърция „нелегално“ (срв.л.15 от възз.р.-л.59 от делото, с протоколирания разпит на свидетеля, л. 369, т.І от съд.д. в първата инстанция).

(2) Що се отнася до несъобразяването с неписаните в закона правила при доказването, най-добре то се вижда при ползването на показанията на К.В. САС правилно си е поставил целта те „да бъдат проверени особено внимателно (мотиви, с.11), но постигането на тази цел е предполагало яснота, че е д и н с т в е н о т е съдържат п р е к и д о к а з а т е л с т в а в подкрепа на обвинението . Съществуването на такава яснота освен че не е формулирано изрично, не е намерила своя израз и в отношението на съда към д о с т о в е р н о с т т а на казаното от свидетелката. Внимателното отношение именно към оценката за истинност на доказателствата е белегът за качество на решаващата дейност, а когато се загуби мярката на това отношение, резултатът е преднамереното „изобличаване“ на свидетеля. К.В. не е наречена пряко лъжесвидетел, но резултатът е същият, защото е отречено най-важното в нейните показания: че подсъдимият е убиецът на Б. и че го е убил в нейно присъствие. Отричането на най-важното от тях няма как да не изглежда преднамерено, (а) когато то не държи сметка за обективни особености в свидетелствуването на В. и (б) за характера на констатираните противоречия с други доказателства.

(а) Свидетелката е говорила преди всичко за неща, които са станали или са се случили години преди да бъде разпитвана, а това време се е увеличило допълнително от продължителността на наказателното производство между края на 2006 г. и средата на 2009 г. К.В. освен това не е демонстрирала някаква блестяща памет, напротив, възможностите ѝ са на обикновен човек, който в момент на по-голямо натоваарване (на каквото очевидно е била подложена в съдебното заседание на 5 юни 2009 г) откровено си признава, че не може да се съсредоточи (т.ІІ от съд.д. в първата инстанция, л.7). На този фон неубедително стоят доказателствените изводи, че на свидетелката не може да се вярва, защото например сгрешила номера на жилищния блок, от който е твърдяла, че тримата – тя с подсъдимия П. и пострадалият Б., са тръгнали преди последният да бъде убит (блок 26 и блок 28 при това се намират съвсем близо един до друг, тя е живяла на двете места и преместването е около времето на твърдяното от нея убийство), или пък защото бърка годишния сезон, когато е станало това (във всеки случай-не лято със зима).

(б) Неубедителни от гледна точка на характера на констатираните противоречия в показанията на В. са доводите за недостоверността ѝ като свидетелка, почерпени например от положението, в което са намерени трупните останки от Б. (констатираната „ембрионална поза“ има отношение към обема на мястото и водата в него, и не изключва пострадалият да е бил хвърлен в кладенеца по начина, посочен от очевидеца);

от намерения в тези останки само един проектил (възможността, следваща от думите на В.); той да е смъртоносният или да не е единственият, не е отречена от в.л. Р.А.); от извода на последния за момента на смъртта „преди 2004 г.“ (той очевидно обхваща момента, за който свидетелства Владинова от липсващата 100% категоричност на експертните изводи за причината за смъртта на Бонев-от огнестрелна рана и/или удавяне, от удавяне в същия или в друг кладенец (такава категоричност не дава дори ДНК-експертизата, а и не е била необходима за съдебния лекар Р.А.); от липсата на полицейска регистрация за кражбата, извършена в РУМ в ж.к.Дъбника във Враца, с която свидетелката свързва времето на убийството (още повече, след потвърждаване на оперативните действия от страна на полицейските служители Василев и Вишнарков). В тези примери освен това става дума за противоречия все с косвени доказателства, за които е характерна възможността само за предположения в една или друга насока , а и те сами по себе си нито подкрепят, нито оборват обвинението.

II. Засягането на обективната страна на вътрешното съдийско убеждение по начина, описан в предходния раздел, е недостатък, който не подлежи на отстраняване пряко в касационната инстанция; засегната е гаранция за упражняване на процесуалните права на страните по смисъла на чл.348, ал.3, т.1 НПК – в случая на правото (правомощието) на прокурора да докаже обвинението, и това налага ново разглеждане на делото във въззивната инстанция (арг. от чл.354, ал.3, т.2 НПК).

Ето защо ВКС – I н.о.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ въззивно решение № 371 от 11 март 2010 г. по внохд 580/09 г. на Софийски апелативен съд и връща делото за ново разглеждане в тази инстанция от стадия на съдебното заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]

ОСОБЕНО МНЕНИЕ на съдия Блага Иванова по к. д. № 247/10

Не съм съгласна със становището на мнозинството, че протестът е основателен и следва да бъде уважен. Считам, че при анализа на доказателствата не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което липсва основание за отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане. Съображенията ми за това са следните:

Съгласна съм със становището на САС, че в показанията на св. В. се съдържат значими противоречия, будещи съмнение за правдивостта на казаното от нея. Такива съществуват в показанията ѝ, дадени пред първата инстанция, в съдебни заседания, проведени на 14.05.2008 г и 5.06.2009 г, респективно в приобщените ѝ, по реда на чл. 281 НПК, показания, депозиран на 5.01.2007 г, пред съдия. Следва да се отбележи, че на датата 5.01.2007 г, св. В. е разпитвана двукратно в хода на досъдебното производство. Първият ѝ разпит от посочената дата е проведен от разследващ орган, за времето от 11,20 часа до 13,00 часа / л. 104-105, т. I от ДП /, а вторият, пред съдия, от 13,00 часа до 14,10 часа / л. 106-109, т. I от ДП /. Първоинстанционният съд е приобщил само показанията ѝ от 5.01.07 г, дадени пред съдия, което е видно от протокола на съдебното заседание, проведено на 5.06.2009 г / л. 7, т. II от съдебното производство /. При това положение, няма пречка да бъдат обсъждани показанията на св. В., депозиран пред решаващия съд, и тези, дадени пред съдия на досъдебното производство, надлежно приобщени, по реда на чл. 281 НПК. При анализа на показанията обаче се забелязват съществени противоречия, поради което споделям извода на инстанциите по същество, че тези показания не могат да послужат като основа за постановяване на осъдителна присъда. Касае се за значими факти от предмета на доказване, по които твърденията на св. В. са разнопосочни, а именно: В приобщените ѝ показания / тези от 5.01.2007 г / свидетелката е заявила, че няма спомен за времето на събитията. Тогава тя не е правила уточнение за сезон, месец или година. В показанията ѝ от 14.05.2008 г, дадени пред първата инстанция, свидетелката вече говори за пролетта, без да сочи годината, а в показанията ѝ от 5.06.2009 г,

заявява, че случилото се е през есента, преди Нова година. На следващо място, при всички разпити, свидетелката е категорична, че събитията са се осъществили по времето, когато са живели в бл. 26 на ж. к. „Дъбника“, гр. Враца. Споменаването на този блок, а не на блок 28, не се дължи на грешка в паметта ѝ, а явно се дължи на друга причина, сочеща на тенденциозност в твърденията ѝ, особено като се има предвид, че при проведеня на досъдебното производство следствен експеримент, тя е посочила именно бл. 26, откъдето е започнало и самото следствено действие, в каквато насока е съставеният за целта протокол и показанията на поемните лица, разпитани като свидетели: св. Г. и св. К. Имайки предвид, че за преместването в бл. 28 има събрани и други доказателства, извън показанията на св. В., а именно: показанията на св. Н. и св. П., че това е станало през януари 2003 г, кореспондиращи с писменото доказателство / договор за наем /, тогава възниква съмнение в достоверността на казаното от св. В., още повече, че казаното от нея не е еднозначно. На първо място, самата свидетелка е непоследователна за времето на инкриминираните събития, а казаното от нея следва да се преценява, с оглед инкриминираната дата: месец март 2003 г. Така, според св. В., деянието е било извършено, както през есента, преди Нова година, така и през пролетта. Ако обаче бъде ползван като отправен момент преместването ѝ в бл. 28, излиза, че то е извършено около месец януари 2003 г, което означава, че е през зимата. Ако ѝ се даде вяра, че по време на убийството са живели в бл. 26, а са се преместили в бл. 28 около шест месеца след това, тогава излиза, че убийството е извършено през лятото на 2002 г, което не е възможно, защото по това време А.Б. е бил жив. В показанията на св. В. се съдържа и друго съществено противоречие, а именно: Тя твърди, че оръжието е предадено на св. К. в гр. Варна, по време на гостуването им в дома на свидетеля, когато се е стигнало до размяната на колите. В други показания обаче е заявила, че пистолетът е предоставен на св. К. в гр. Враца, когато последният е дошъл да търси подсъдимия, за да си уредят сметките във връзка с размяната на колите. Прави впечатление, че св. К., в съдебната фаза, двукратно е заявил, че оръжието му е предадено в гр. Варна, и то, от св. В., а не от подсъдимия, с което не е потвърдил заявеното от него в противоположен смисъл, в показанията му, пред съдия, от досъдебното производство, надлежно приобщени по делото. Въпрос на преценка на съда е на кои показания да даде вяра и защо. В случая, е дадена вяра на казаното от св. К. пред съда, за което въззивният съд не може да бъде упрекнат, доколкото извод в противоположен смисъл би могъл да бъде направен само ако безусловно бъдат кредитирани показанията на св. В., които обаче се отличават с вътрешна противоречивост и непоследователност. Прави впечатление, че св. Д. / дъщеря на св. В. / не потвърждава казаното от майка ѝ за предаването на оръжието: „Видях, че се подаде някаква торба, но не видях какво има в нея“. На следващо място, св. В. е категорична, че убийството е станало преди отвличането на дъщеря ѝ Ц. Д.. По делото има писмени доказателства / справки от МВР /, че Ц. е обявена за изчезнала през 2000 г, а е намерена, респективно, върната, на 18.08.2000 г, тоест около три години преди месец март 2003 г. Ако бъде дадена вяра на казаното от св. В., излиза, че пострадалият е убит през 2000 г, по което време обаче той е бил жив. Интересно е да се отбележи и това, че по делото в Каварна, П. е дал за свой адрес този на сестра си / гр. Враца, ул. „Сениче“, бл. 50 /, откъдето е призван на 10.01.2003 г / получил е призовката лично /, и на 7.02.2003 г, когато призовката е получена от сестра му. Прави впечатление, че е известил съда в Каварна за промяна на адреса си чак през месец май 2003 г. Що се отнася до твърденията на св. В., че преди да бъде убит, пострадалият е живял при св. И. в бл. 27, това се опровергава от показанията на последната, която е категорична, че А. не е живял при нея, а е влизал в дома ѝ без разрешение, за което тя е уведомила полицията. На следващо място, св. В. е заявила, че не е споделяла с никого за убийството, а от показанията на св. В. е установено, че анонимният сигнал в полицията е получен от мъж, което означава, че и друго лице е знаело, а вече отделен е въпросът по какъв начин е узнало. Доколкото липсват категорични доказателства за авторството в лицето на подсъдимия, без практическа стойност са разсъжденията кога и по какъв повод трупът е бил обезглавен, както и от какво точно е настъпила смъртта: от огнестрелната рана или от удавяне / вещите лица не са изключили и двата варианта /. Що се отнася до голямото натоварване на св. В. по време на разпита ѝ от 5.06.2009 г, за това не може да бъде отправен упрек към съда, предвид значимостта на нейните показания за изхода на делото. В. е главният свидетел на обвинението и евентуална осъдителна присъда би била изградена на нейните показания, в какъвто случай, съдът задължително следва да се убеди, че свидетелката е искрена и обективна. Изявлението на В., че не може да се съсредоточи, е по повод въпроса: „Кога е роден внукът ѝ“, зададен във връзка с уточнение на хронологията на инкриминираните събития. Тогава св. В. е заявила: „Не мога да кажа дали е бил роден внукът ми Р., когато стана убийството. Не мога да се съсредоточа“. Това изявление обаче не кореспондира с предходните ѝ подробни показания, че след убийството са ходили до гр. Варна, за да видят внука ѝ. На следващо място, не считам, че въззивният съд е изтъквал превратно заключението на Балистичната експертиза, тъй като изводът, че е възможно допълнително поставената бойна цев да бъде монтирана и на друга рамка от пистолет, с който да бъде изстрелян намереният в тялото на убития проектил, се съдържа в устните разяснения на вещото лице З., дадени при приемане на заключението в съдебно заседание от 14.05.2008 г / л. 200, т. I от съдебното производство /.

По тези съображения, намирам, че събраните доказателства не обвързват подсъдимия с инкриминираното убийство, по начина, предвиден в императивната норма на чл. 303, ал. 2 НПК, от което следва, че при тези доказателства, той не може да бъде признат за виновен и осъден, в какъвто случай въззивният акт, с който е потвърдена оправдателната присъда, се явява правилен и законосъобразен и следва да бъде оставен в сила.

Съдия:
/ Бл. Иванова /